

Voortgang fase 2 landelijk verbinden ouderinitiatieven

Periode: start -medio februari- tot en met medio juli 2012 (versie juli/augustus 2012)

Dit verslag is primair bedoeld om de fondsen NSGK voor het gehandicapte kind en het VSB Fonds, die dit project mogelijk maken, te informeren. Secundair kan het anderen informeren over de ontwikkeling van de positie van ouders in het onderwijs, specifiek bij de invoering van het passend onderwijs. Het heeft dan een beeldvormende functie voor de politiek (Tweede en Eerste Kamer en het ministerie van OCW) en landelijke (ouder)belangenverenigingen.

Op 22 februari kregen de voortrekkers groen licht van NSGK en VSB om van start te gaan met het bijgestelde plan “Fase 2 landelijk verbinden ouderinitiatieven”. Vooraf ging een periode waarin uit het oorspronkelijke via aanvraag.nl ingediende plan, deels om financiële redenen, onderdelen zijn geschrapt. Achteraf een ingewikkeld proces waarin we ook elkaar tegenwerkende criteria van verschillende fondsen hebben ervaren. Zo wordt in het uiteindelijke plan meer zelfwerkzaamheid van regionale ouderinitiatieven verwacht en ook materiële en financiële steun uit de regio's zelf. Verder is een landelijke conferentie voor ouders volledig uit het plan geschrapt.

Hoofdpijnen afgelopen periode

- Lobby bij het Parlement. Van 6 tot 8 maart werd het wetsvoorstel passend onderwijs door de Tweede Kamer besproken met de minister. In en voorafgaand aan deze periode is actief gelobbyd door vertegenwoordigers van enkele ouderinitiatieven. Vooraf aan het debat zijn zowel persoonlijk (en ter plaatse) als telefonisch bijna alle fractiewoordvoerders persoonlijk gesproken. Het netwerk participeerde bij een petitie-aanbieding door het ouderinitiatief Operatie Dalmatiër op 6 maart. De Kamerfracties ontvingen diverse schriftelijke voorstellen en verzoeken voor het debat.
De Eerste Kamer is tegen aanvankelijke verwachtingen in bijzonder kritische geweest tijdens haar voorbereiding op de behandeling van het wetsvoorstel passend onderwijs (gepland in oktober). Het netwerk ouderinitiatieven heeft daarom -ondanks het feit dat de Eerste Kamer weinig kan veranderen- gemeend toch van zich te laten horen door middel van enkele gerichte brieven aan de Eerste Kamer-fracties.
- Organisatie twee thema-avonden. Vóór de zomervakantie zijn er twee thema-avonden georganiseerd. De eerste (8 mei) had als doel overzicht van het speelveld van passend onderwijs te geven om betrokken ouders een actueel en eenduidig beeld te verschaffen. De tweede avond (24/5) gaf deelnemers inzicht in (veranderende) medezeggenschapsaspecten ten aanzien van passend onderwijs. Toen de implementatietermijn van passend onderwijs met 1 jaar werd verlengd, is de 3e voorgenomen thema-avond (juni) doorgeschoven naar het schooljaar 2012-2013. Verslagen van de thema-avonden zijn als bijlage bijgevoegd.
- Kamervragen en WMS evaluatie. Praktijkervaringen van ouderinitiatieven met het thema medezeggenschap en passend onderwijs hebben er toe geleid dat op aangeven van het netwerk door een Tweede Kamerfractie vragen aan de minister zijn gesteld. Het doel was om door opheldering van de bedoeling van al bestaande regelgeving onnodige verwarring over

en de vertraging van de invoering van de medezeggenschap in de regio's te vermijden.

Een ouderinitiatief zorgde voor een analyse van de dit voorjaar uitgekomen evaluatie van de werking van de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS). Deze analyse is overhandigd aan de Kamerfracties vooraf aan het Algemeen Overleg met de minister over de evaluatie eind juni.

- Samenwerking VOO. Het netwerk ouderinitiatieven is een samenwerking aangegaan met de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) vanwege haar taak om medezeggenschapsraden te informeren over de toekomstige Ondersteuningsplanraad voor passend onderwijs. VOO betreft het netwerk ouderinitiatieven momenteel bij het vormen en uitvoeren van een landelijk implementatieplan medezeggenschap passend onderwijs.
- Klankbord oudervakbond. Een aantal ouders is het initiatief Kind Ouder En School (KOES) gestart dat beoogt een landelijke vakbond voor ouders van schoolgaande kinderen / jongeren te vormen. Op hun verzoek ondersteunen we dit initiatief door als klankbord voor plannen te fungeren.
- Lobby naar voorlopergemeenten. Deze gemeenten komen periodiek bijeen om aanpak en ervaringen uit te wisselen. Het netwerk ouderinitiatieven heeft zich bij deze ontmoetingen aangesloten omdat het vindt dat gemeenten de belangen van ouders, kinderen en leerkrachten (hun burgers) in deze zouden moeten bewaken.

'Voorlopen in de verbinding zorg voor jeugd en passend onderwijs' is een project dat is opgezet door het ministeries van OCW en VWS. Het houdt in dat met een aantal samenwerkingsverbanden passend onderwijs (in oprichting) en gemeenten in de praktijk wordt uitgewerkt op welke wijze scholen en gemeenten samen tot een zo goed mogelijke integrale zorg voor hun jeugdigen kunnen komen. Aan het project doen 35 regio's mee. Hierbij zijn circa zestig samenwerkingsverbanden en 120 gemeenten betrokken. De voorlopers gaan aan de slag met een of meer van de volgende thema's:

- ondersteuning en herstel van het 'gewone leven';
- integrale zorgtoewijzing en de organisatie hiervan;
- vernieuwende arrangementen van onderwijs en zorg (zoals AWBZ en onderwijs en onderwijs en GGZ);
- een soepele overgang van school naar werk.

- Uitwerken website voor fase 2. www.netwerkouderinitiatieven.nl is in fase 1 opgezet om de vorming van het netwerk te ondersteunen. In fase 2 gaat het primair om het functioneren van het netwerk. Daarop aansluitend is de opzet van de site gewijzigd. Voorop staat nu het uitwisselen en verstrekken van ouderpositie versterkende informatie.
- Netwerk vergroten. Met zeer beperkte energie proberen we bekende en nieuwe initiatieven te bewegen zich op de netwerk kaart te plaatsen. Het uitgangspunt is dat we van fase 2 geen verlengde fase 1 maken. Het aantal volgers van ons twitteraccount is inmiddels gestegen naar 503 volgers, zonder daar noemenswaardige activiteiten voor te hoeven ontplooiën. Van de twitteraccount wordt actief gebruik gemaakt om berichten wereldkundig te maken.
- Berichtgeving. Op de website plaatsen de voortrekkers regelmatig nieuwsberichten naar aanleiding van projectactiviteiten. We verzenden ook actief aankondigingen van activiteiten en bevragen ouderinitiatieven gericht via functies in de website. Via twitter wordt een en ander verder versterkt.

Geleerde punten

De beide thema-avonden werden redelijk bezocht, maar voor een belangrijk deel door mensen uit de regio zelf en door een beperkt aantal (8 tot 10) ouderinitiatieven. De twee avonden zijn georganiseerd door de voortrekkers van het netwerk. Beide avonden werden goed tot zeer goed gewaardeerd door de deelnemers.

Het enthousiasme onder andere ouderinitiatieven om de organisatie van bijeenkomsten verder ter hand te nemen is er wel maar bij veel initiatieven ontbreekt de tijd om hier een actieve rol in te spelen.

In juni/juli is onder alle initiatieven een korte enquête over de themabijeenkomsten uitgezet. De enquête leert dat de meeste initiatieven niet meer dan 50 kilometer willen reizen voor een thema-avond en dat reiskostenvergoeding voor de verder weg wonende ouders een belangrijke randvoorwaarde is. Voor met name goed ingevoerde initiatieven was de balans tussen de te getrooste moeite en de toegevoegde waarde niet goed. Nog enkele uitkomsten van de enquête zijn:

De belangrijkste beweegredenen om themabijeenkomsten WEL te willen bezoeken:

- goed geïnformeerd worden
- kennismaken met andere initiatieven
- uitwisselen van ervaringen
- netwerken

In de volgende onderwerpen wordt het hoogste belang gesteld:

- details van de nieuwe wet
- rol van de gemeenten
- achterban betrekken en raadplegen
- meepraten op beleidsniveau

Voor vrijwel alle deelnemers aan de thema-bijeenkomsten waren deze zeer informatief. We constateren dat geïnteresseerden in de regio, professionals, leden van medezeggenschapsraden en ouderinitiatieven nog (steeds) niet basaal adequaat geïnformeerd zijn.

In de tweede bijeenkomst was meer ruimte voor onderlinge kennismaking dan tijdens de eerste avond (beperkte tijd). Het thema leende zich de tweede avond ook meer voor interactie. Als initiatieven meer van elkaar willen leren, moet daar meer gelegenheid voor komen.

Ook bij leden van medezeggenschapsraden bestaat veel onwetendheid van de basiselementen van passend onderwijs. We constateerden ook dat eigenlijk nergens de medezeggenschap actief op de hoogte gehouden wordt van de vorming van de nieuwe samenwerkingsverbanden. (G)MR-en zijn wel bekend met de ontwikkeling van de schoolondersteuningsprofielen, maar beschouwen dat niet in de context van het geheel aan veranderingen (en medezeggenschap daarbij).

De voorbereiding van de thema-avonden leert ook dat steeds meer initiatieven gestopt of tanend zijn. Initiatieven die ooit door het onderwijs mede zijn gestart zijn over het algemeen gestopt. Van de kant van het onderwijs wordt er geen energie meer in gestoken noch middelen om (professioneel) initiatieven verder te doen ontwikkelen. De (dreiging van) bezuinigingen, de voortdurende vertraging van de invoering van passend onderwijs en de onduidelijkheid over de precieze rol van ouders / medezeggenschap spelen daarbij een rol. Inmiddels wordt ouderbetrokkenheid daardoor als van weinig belang bij het kernproces van de invoering van passend onderwijs opgevat en richt men de energie en de middelen er daarom niet meer op.

Tegelijk constateren de voortrekkers van ons project – zonder uitzondering initiatieven die voor het grootste gedeelte op autonome ouderkracht zijn gebaseerd – dat hun energieniveau toeneemt door de onderlinge samenwerking. Er ontstaat door de handelwijze van deze kern een afgestemd en verbindend geheel van activiteiten ook buiten de kaders van dit project. Activiteiten die – als ze allemaal tot wasdom komen – elkaar onderling verder zullen versterken.

Een aantal initiatieven stuurt het netwerk af en toe berichten over activiteiten. Slechts een beperkt deel laat zich verleiden om deze berichten zelf te op de netwerksite te plaatsen. De moeite om dat te doen is te groot of men komt tijd te kort, de verwachting van de mate van facilitering door het netwerk zijn niet juist en/of het belang van onderlinge berichtgeving wordt niet voldoende onderkend.

Getuige de ontwikkeling in de samenwerking met de VOO en ook recente toenadering vanuit de specifieke ouderorganisaties, krijgen we de indruk dat de landelijke belangenorganisaties zich meer en meer rekenschap geven van het bestaan van ouderinitiatieven. De laatste ontwikkeling is dat de specifieke belangenorganisaties aan OCW hebben voorgesteld een plan te willen maken waarmee zij ouders in de regio gaan ondersteunen. Na de zomer volgt daarover naar verwachting nader overleg.

De landelijke ouderorganisaties zijn inmiddels in zekere zin verkaveld (I. de specifieke belangenorganisaties (Balans, CG raad en Platform VG), II. Vereniging Openbaar Onderwijs en III. zuilaire ouderorganisaties (NKO, LOBO, Ouders & Co) waar het gaat om verdeling van aandacht voor implementatie-onderwerpen voor passend onderwijs. Men doet ook niet meer alles samen, zoals voorheen, hetgeen menigmaal tot besluiteloosheid en stagnatie leidde. De basis hiervoor is gelegd met door de demissionaire minister van OCW met deze organisaties gemaakte prestatie-afspraken.

Het ministerie attendeert de voortrekkers regelmatig op ontwikkelingen en adviseert ons gericht contact te zoeken met de landelijk organisaties. OCW speelt momenteel een duidelijke verbindende rol. Het goed merkbaar dat OCW wacht op het ontstaan van één alles omvattende gesprekspartner waar het het belang van ouders in het onderwijs aangaat. Maar verder dan het aanmoedigen gaat ze niet.

Resultaten tot dusver

Het project kent 2 inhoudelijk hoofdactiviteiten:

1. Het stimuleren van de regionale activiteit van georganiseerde ouders met het oog op het uitoefenen van invloed op het beleid dat samenwerkingsverbanden in hun omgeving voor passend onderwijs maken.
2. Het positioneren van ouders zelf in het landelijke krachtenveld rond passend onderwijs teneinde een partij te worden waar daadwerkelijk rekening mee wordt gehouden als het gaat om beleidskeuzen inzake (implementatie van) nieuwe wetgeving.

De overige inhoudelijke activiteiten (website-uitontwikkeling, netwerkvorming) zijn ondersteunend. De website heeft inmiddels een andere opbouw gekregen. Sinds de start van fase 2 hebben zich zeven nieuwe ouderinitiatieven aangemeld.

Activiteitengroep 1 levert veel minder beweging aan de zijde van ouders op, dan gehoopt. Slechts iets meer dan tien van de (niet organiserende) ouderinitiatieven haakte aan bij de thema-bijeenkomsten. Waarvan slechts twee beide avonden bijwoonden. We hebben niet de indruk dat de avond in Hengelo al een nieuwe impuls was voor ouderactiviteit in regio's. De avond in Almere was dat voor een aantal daar verzamelde (G)MR-leden uit Friesland wel! Ook de Almeerse medezeggenschapsraadleden en de (met continuïteit bedreigde) oudergroep hebben elkaar daar ontmoet.

De thema-avonden hebben door de evaluatie nadien wel de inzichten in beweegredenen en barrières daarin inzichtelijk gemaakt (zie eerder).

Activiteitengroep 2 daarentegen ontwikkelt zich boven verwachting. Het is nog niet vanzelfsprekend dat het netwerk ouderinitiatieven voor zowel ministerie als landelijke (ouder)(belangen)organisaties als te raadplegen partij wordt beschouwd, maar de toenadering is nu duidelijk wederzijds, waar het aanvankelijk eenrichtingsverkeer vanuit het ouderinitiatieven betrof.

De samenwerking met de VOO ontwikkelt zich gestaag. Samen organiseerden we de thema-avond over medezeggenschap. Er ligt een afspraak om op basis van de thema-avond en wederzijdse ervaringen een tipboek vorm en inhoud te geven. Inzichten van het netwerk leidden er toe dat de

VOO haar OPR-cursus heeft aangescherpt. De inzet van de VOO en die van het netwerk ouderinitiatieven op het thema medezeggenschap heeft er toe geleid dat op dit moment een aanvullend, landelijk implementatieplan medezeggenschap wordt gerealiseerd. De VOO heeft de regie over de inhoud en moet daarvoor alle kikkers in de kruiwagen houden: naast collega (ouder) (belangen)organisaties ook sectorraden, vakbonden en ministerie. Het netwerk heeft een ruime en ook zichtbare invloed. Dit plan wordt na de zomervakantie afgerond. Het zal pas gestart kunnen worden nadat de Eerste Kamer haar fiat aan het wetsvoorstel geeft.

Het netwerk ouderinitiatieven heeft de VOO een aantal concrete pilotsituaties aangedragen om in de plannen te verwerken.

De bijgestelde planversie maakte ook duidelijk dat het ministerie artikel 11d WMS anders interpreteert dan de VOO, ouderbelangenorganisaties en ouders zelf. Dit artikel handelt over de adviesbevoegdheid van nu zittende GMR-en op de vorming van samenwerkingsverbanden. Na de zomer moet duidelijk worden hoe dit uitpakt (voor leerkrachten en ouders).

De poging om afgelopen voorjaar verdere Kamervragen daarover te laten stellen door Kamerfracties heeft nog geen concreet resultaat gehad. De Kamervragen bleken niet bij OCW te zijn aangekomen. Inmiddels zijn deze ingediend en wordt gewacht op een antwoord.

Door de lobby naar de Tweede en Eerste Kamer zijn de volgende onderdelen binnengehaald:

- op overeenstemming gericht overleg met ouders over het ontwikkelingsperspectief
- het informeren van ouders over de mogelijkheden voor onafhankelijke ondersteuning
- monitoring van de ontwikkeling van medezeggenschap op passend onderwijs
- nadere uitwerking van de relatie tussen gemeentelijke ontwikkelingen en passend onderwijs
- een drempelloze geschillenregeling voor ouders bij onenigheid over plaatsing, ontwikkelingsperspectief en de ondersteuning(sbehoefte) van een leerling

Voorstellen die het niet hebben gehaald zijn (o.a.):

- het mogelijk maken dat ook deskundige niet-MR-ouders (en leerkrachten) de OPR mogen gaan bemannen (voorgesteld amendement)
- de verplichting (V)SO te vertegenwoordigen in de OPR en reglement voor besluitvorming (niet overgenomen)
- het uitbreiden van de rol van de OPR om ook de uitvoering van het ondersteuningsplan te monitoren (niet overgenomen)
- de gelijkschakeling OPR met diverse andere bevoegdheden van de andere medezeggenschapsorganen (niet overgenomen)

Al deze voorgestelde onderdelen voor de Wet passend onderwijs zijn aangedragen in suggesties voor amendementen en moties die aan de Kamerfracties zijn gestuurd. Een aantal algemene punten zijn in voorafgaande de petitie van Operatie Dalmatiërs aangevoerd en in gesprekken met woordvoerders van Kamerfracties aan de orde gesteld. Het gaat te ver om te stellen dat de positieve resultaten alleen aan het netwerk te danken zijn. Er zijn natuurlijk meer partijen die voor verbeteringen gelobbyd hebben. De geschillenregeling is een duidelijk voorbeeld van zo'n verbetering. In dit verband is samengewerkt met de Nederlandse Vereniging voor Onderwijsrecht. Petities van zowel de specifieke belangenorganisaties als de zuilare ouderorganisaties vertoonden overlap met door het netwerk aangevoerde punten. Het onderwerp medezeggenschap was echter vooral door het netwerk uitgediept. Het niet overnemen van de suggesties en de voorstellen kan er ook mee te maken hebben dat men in de Tweede Kamer onvoldoende thuis is / was in de details van deze materie.

Kort na het vallen van het kabinet Rutte heeft de demissionaire minister van onderwijs de bezuiniging op het budget voor ondersteuning in het onderwijs toch teruggedraaid. Tegelijk heeft ze het te krappe tijdpad voor inhoudelijk gefundeerde implementatie met een jaar verlengd. Vervolgens bleek anders dan verwacht dat de Eerste Kamer erg kritisch is op het wetsvoorstel. Het is goed mogelijk dat verschillende op vraagpunten inhakende correspondenties van (groepen) ouderinitiatieven invloed hebben gehad op deze kritische houding. Onderwerpen zoals positie speciaal onderwijs, medezeggenschap en keuzevrijheid voor ouders komen in de twee vragenrondes in ieder geval veelvuldig terug. De Eerste Kamer heeft finale behandeling naar begin oktober uitgesteld. Mogelijk wacht ze met besluitvorming op een nieuwe minister van onderwijs om betere afspraken (n.a.v. moties) te kunnen maken.

Via het circuit van voorlopergemeenten is bereikt dat beleidsmedewerkers van de gemeente Assen hun wethouders voor onderwijs en jeugd gaan voorstellen om werk te maken van het betrekken van ouders bij de rol van de gemeente in passend onderwijs. Voor de zomervakantie hadden we nog geen bericht of dit voorstel inderdaad is overgenomen. De betrokken ambtenaren zagen echter geen grote bezwaren. Zij nemen dit onderwerp dan mee in een plan dat zij als voorlopergemeente opstellen.

De BOSK heeft samenwerking gezocht met verschillende partijen waaronder ook het netwerk ouderinitiatieven voor het organiseren van een landelijke dag voor ouders in het teken van passend onderwijs. Door de belangenorganisaties lijkt dit plan om onduidelijke redenen te worden getemporiseerd. Dit is onbegrijpelijk voor het netwerk in het licht van verschillende constatering in deze rapportage. In juli hebben de voortrekkers daarom De BOSK toch een deels uitgewerkt voorstel gedaan voor een dergelijke dag eind 2012.

Nieuwe accenten in de aanpak door voortschrijdend inzicht

Op grond van de ervaringen en de nieuwe inzichten van de eerste maanden van het project, voegen we de volgende elementen expliciet toe in de aanpak van het vervolg.

- In programma's van themabijeenkomsten is het van belang aanzetten tot activiteit in de regio te verwerken. Door tijdens de ontmoeting al te werken aan het vormgeven van actie, wordt de kans vergroot dat de activiteit ook daadwerkelijk en aansluitend wordt doorgezet. We gaan onderzoeken of een vorm van follow up deze meer activerende inzet nog verder kan versterken.
- Beschikbare energie steken we vooral in initiatieven die actief zijn. Dit zijn de initiatieven die zich vertegenwoordigen op themabijeenkomsten en die hebben aangegeven zelf aan thema's te willen bijdragen. In het zuiden van het land ondernemen we nog een poging om vrijwel uitgedoofde initiatieven collectief proberen te reanimeren.
- Als voortrekkers nemen we zelf het voortouw / initiatief om met andere initiatieven in hun regio tot thema-bijeenkomsten te komen. We proberen de programma's zo herhaalbaar mogelijk te maken, zodat ze met geringe inspanning ook door andere initiatieven op beter behapbare afstand deelgenomen kan worden.
- Het project is gepland tot en met het voorjaar 2013. Deze planning wat vastgesteld voordat de demissionair minister van onderwijs heeft besloten het implementatietraject met 1 jaar te verlengen. Het project biedt te weinig financiële ruimte om het over een extra jaar uit te

smeren. We blijven vasthouden aan de oorspronkelijke planning. Wel maken we nieuwe plannen die we met nieuwe financieringsbronnen hopen te financieren om zo ook het extra jaar goed te gebruiken.

- We willen andere ouderinitiatieven al dan niet incidenteel laten aansluiten bij de maandelijkse projectvergadering om hen daarmee extra te inspireren en stimuleren activiteiten te ontplooiën in de eigen regio. Dit effect bemerken de voortrekkers van het project onderling en lijkt daarom de moeite waard te proberen zo verder door te trekken.

Bijlage 1:

Themabijeenkomst 8 mei 2012: Speelveld Passend Onderwijs

Op 8 mei 2012 vond 's avonds in de raadzaal van de gemeente Hengelo de mede door Ouders&OnderwijsTwente georganiseerde themabijeenkomst "Speelveld Passend Onderwijs" plaats. Ondanks de planning rond de meivakantie en de korte aankondigingstijd vonden ongeveer 30 mensen van 10 verschillende initiatieven de gelegenheid om naar Hengelo af te reizen.

Floor Kaspers, tot voor kort werkzaam bij de CG-raad, gaf deze avond een inleiding over het speelveld van Passend Onderwijs en gezien de actualiteit het laatste nieuws over de behandeling in de Eerste Kamer. Die middag besloot de Eerste Kamer om toch het wetsvoorstel in juni te gaan behandelen. Passend Onderwijs behoorde daarmee tot de onderwerpen die gewoon door het demissionaire kabinet zouden worden afgehandeld.

Voor de pauze had Floor Kaspers een boeiende inleiding over zaken die voor het ene initiatief meer gesneden koek was dan voor het andere. Voor iedereen was het prettig om het weer eens op een rij uitgelegd te krijgen.

Floor Kaspers legde onder andere uit hoe de verschillende partijen hun rollen speelden en waar ouders hun invloedsmogelijkheden hadden. Naast de formele kanalen tipte ze bv. een aantal meer informele kanalen of zijpaden aan: zelforganisatie, ouderorganisatie, ouderraad, WMO-raden, etc. Het deel voor de pauze kende veel informatie over de stand van zaken rond Passend Onderwijs: het wetgevingstraject, de inspraakrondes, de resultaten van externe inspraak en de rol die Floor Kaspers daarin vanuit haar vorige baan (lobbyist CG-raad) in kon spelen.

Na de pauze kozen de aanwezigen voor de onderlinge uitwisseling van ideeën en ervaringen om daarin van elkaar te kunnen leren. Ondanks het feit dat de groep (ongeveer 30 mensen) overzichtelijk was bleek de tijd hiervoor niet toereikend. Het leverde wel een aantal welkome tips en adviezen van Floor op ten aanzien van het lobby-en. Daarnaast was opvallend dat rond dezelfde vragen er van overheidswege vaak verschillende en in tegenspraak met elkaar zijnde adviezen werden gegeven. Ook hier bleek maar weer eens de complexiteit van de wetgeving rond Passend Onderwijs en de wijze waarop dat traject geïnterpreteerd moest worden.

Een belangrijke tip van Floor ten aanzien van de wijze waarop je lobby vormgeeft was nog: wees zacht in de relatie, maar hard op de inhoud.

Na dankzegging aan de gemeente Hengelo voor het beschikbaar stellen van de ruimte en een afsluitend drankje werd de avond afgesloten.

Bijlage 2:

Themabijeenkomst 24 mei in Almere: medezeggenschap op passend onderwijs

De tweede themabijeenkomst van Netwerk Ouderinitiatieven stond in het teken van medezeggenschap bij passend onderwijs. Deze avond was in nauwe samenwerking met de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) georganiseerd. Ruim 25 deelnemers mochten we in Almere begroeten. De groep bestond uit ouders (betrokken bij een initiatief), (G)MR-leden (zowel ouder- als personeelsgeleding) en andere geïnteresseerden.

Medezeggenschapsmogelijkheden

Centraal deze avond stond de vraag welke medezeggenschapsbevoegdheden er zijn in relatie tot passend onderwijs en hoe de verschillende medezeggenschapsorganen deze kunnen gebruiken om invloed uit te oefenen op de invulling van passend onderwijs in de regio.

Na ontvangst met een goed verzorgde broodmaaltijd is Rein van Dijk (VOO) de avond gestart met een presentatie over de medezeggenschapsaspecten van passend onderwijs. Uitgebreid is stil gestaan bij de nieuw te vormen ondersteuningsplanraad (OPR) die op het niveau van het samenwerkingsverband (SWV) moet instemmen met het ondersteuningsplan. De OPR gaat bestaan uit en gekozen worden door leden van de MR van alle scholen binnen het SWV. De OPR kan advies vragen aan relevante derden zoals professionals of ouderverenigingen. Het is van groot belang juist bij het eerste ondersteuningsplan, dat uiterlijk op 1 februari 2014 (was 1 februari 2013) voorgelegd wordt aan de OPR, betrokken te zijn. Hierin wordt de grote lijn voor de toekomst uitgezet. De ondersteuningsplannen daarna zullen altijd een wijziging of klein aanpassing zijn op deze eerste. Via de medezeggenschap kan invloed worden uitgeoefend op de kwaliteit van het initiële ondersteuningsplan.

Effectiviteit medezeggenschap

Vanuit de zaal kwamen een aantal vragen en kritische opmerkingen over de effectiviteit van de medezeggenschap nu en zeker straks na invoering van het nieuwe stelsel. Iemand gaf zelfs aan dat het stelsel niet werkt waardoor ouders volledig buiten spel worden gezet. Belangrijke zorgpunten die velen delen. Ze bevestigen de noodzaak om nu met de medezeggenschap aan de slag te gaan.

Vorming SWV's

De komende maanden worden de SWV's bestuurlijk gevormd. Dit is een belangrijke periode omdat hier veel keuzes worden gemaakt over de structuur van het SWV, de verdeling van de zeggenschap en de inzet van de middelen. GMR-en hebben over de wijze waarop hun bestuur gaat samenwerken in het nieuw te vormen SWV, en de keuzes die daarbij gemaakt worden, adviesrecht (WMS art. 11d). Opvallend was dat vrijwel niemand van de aanwezigen wist of en hoe er in hun regio nu gewerkt wordt aan de vorming van het SWV.

Inzet MR op school

Ook MR-en hebben een taak binnen passend onderwijs. Zij hebben adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel dat iedere school gaat opstellen. Daarin wordt beschreven welke extra ondersteuning een school kan bieden of wat ze in de toekomst willen gaan bieden. Onder de aanwezigen bleek dat alleen een enkele leerkracht een ondersteuningsprofiel van de school had gezien. Er zijn inmiddels verschillende modellen en instrumenten in omloop om met elkaar binnen de school het ondersteuningsprofiel te bepalen.

Zorgplicht

Aan het eind van de presentatie is nog kort ingegaan op de wijze waarop een school de zorgplicht vorm gaat geven. Wat gebeurt er wanneer een school jouw kind geen goede plek kan bieden en wat kan je dan als ouders? Een school is verplicht om dan een andere school te zoeken die wel een passende plek biedt. Wanneer je daar als ouders anders tegenaan kijkt, kan je dit voorleggen aan de landelijke geschillencommissie. Deze doet een bindende uitspraak. Naar aanleiding hiervan werd genoemd dat je als ouders ook zelf in je regio wilt kunnen kijken naar wat jij een goede school voor jouw kind vindt. Misschien via een website waarop alle ondersteuningsprofielen van de scholen in het samenwerkingsverband inzichtelijk gemaakt worden?

GMR en de vorming van het SWV

Na een korte koffie/thee pauze is de groep in tweeën uiteen gegaan om met elkaar verder te praten over een onderdeel van de medezeggenschap.

Groep A heeft gesproken over de mogelijkheden van de medezeggenschap van de GMR bij de vorming van het SWV en die van de MR bij het ondersteuningsprofiel van de school. De aanwezigen zagen allemaal het belang hiervan in maar wisten niet meteen welke stappen nu ondernomen moeten worden. Er is besproken welke informatie een GMR nodig heeft om advies te kunnen uitbrengen over de wijze waarop het bestuur gaat samenwerking binnen het SWV. Daarbij werd genoemd de stand van zaken, de planning en de visie van het bestuur op de samenwerking. Het referentiekader biedt ook voor (G)MR-leden houvast om inzicht te krijgen in de structuur van het SWV. Met deze handvatten gaan de aanwezige GMR-leden aan hun bestuurders informatie vragen over de status van het vorming van het SWV.

Medezeggenschapsknoop

Verder is ingegaan op de medezeggenschapsknoop die kan ontstaan omdat wat de ene GMR of MR vindt, de andere (G)MR-en binnen het samenwerkingsverband raakt. Er is ingegaan op een mogelijke samenwerking tussen (G)MR-en. Als mogelijkheden werd genoemd: regelmatig bij elkaar komen om kennis te delen of het oprichten van een tijdelijke themaraad voor passend onderwijs. Een aantal aanwezige GMR leden uit de regio Almere ontmoeten elkaar al af en toe en waren positief over de samenwerking. GMR-leden uit de regio Friesland vonden elkaar in deze workshop en hebben over verdere samenwerking meteen afspraken gemaakt. In Groningen heeft samenwerking tussen (G)MR-en er toe geleid dat leden uit (G)MR-en en Ouders Dichtbij een klankbord vormen voor het bestuur van het SWV i.o.

Deze workshop maakte ook duidelijk dat het vaak moeilijk is om de emotie als ouder opzij te zetten in het belang van de inhoud. Daarmee werd ook duidelijk dat medemenselijkheid ten opzichte van alle kinderen bij ouders en bij leerkrachten verder ontwikkeld moet worden.

OPR

Groep B is aan de slag gegaan met de OPR. Als voorzet voor de tipwijzer die de VOO ontwikkelt, is met elkaar gezocht naar antwoorden op vragen als 'uit hoeveel leden de OPR moet bestaan', 'welke faciliteiten zijn er nodig' en 'welke expertise is er nodig'? Belangrijke elementen vonden de aanwezigen dat een OPR vooral expertise moet zoeken bijvoorbeeld door regionale oudergroepen te raadplegen of deskundigen in te huren. Een zorgpunt is de representativiteit van het speciaal onderwijs. Voldoende leerkrachten en ouders van kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, moeten vertegenwoordigd zijn in de OPR. Qua faciliteiten is gesproken over en vaste voet per regio met daarbij een opslag per leerling. De faciliteiten moeten in ieder geval ruim voldoende zijn om ook een goede achterbandraadpleging te kunnen houden en kennis in te huren.

Achterbandraadpleging werd gezien als belangrijkste maar ook moeilijkste punt voor de OPR. Een niet verplicht gesteld item maar wel van wezenlijk belang volgens de aanwezigen.

Achterbanraadpleging

De avond werd plenair afgesloten waarbij kort de uitkomsten van de groepen werd teruggekoppeld. Als laatste is gevraagd over welke onderwerpen de aanwezigen een volgende themabijeenkomst zouden willen hebben. Achterbanraadpleging, vooral binnen de medezeggenschap, werd daarbij door velen genoemd als belangrijk onderwerp.

De informatie uit deze bijeenkomst komt ook beschikbaar via www.netwerkouderinitiatieven.nl zodat ouders, (G)MR-leden en andere betrokkenen met de medezeggenschap in hun regio aan de slag kunnen.